

Prøver – Evaluering – Undervisning

Fransk

Maj-juni 2008

Ved fagkonsulent Lore Rørvig

Indhold

Indledning	3
Prøverne i år	3
FSA	4
FSA, skriftlig prøve	4
FSA, mundtlig prøve	8
Prøveforløbet som helhed	19
Karakterfastsættelsen	20
Den nye karakterskala	20
Tjekliste	21
Elever med særlige behov	22
Tak til censorerne	23
Prøverne i 10. klasse	23
FS10, skriftlig prøve	23
FS10, mundtlig prøve	23
Tak til censorerne	28
De nye karakterer	29
Lidt statistik	31

Indledning

Her er årets PEU-hæfte for faget fransk, som fremover kun udkommer i elektronisk form.

PEU står for prøver - evaluering - undervisning. På baggrund af Fælles Mål gør vi ved hjælp af prøverne status på undervisningen. Det giver anledning til en evaluering af, hvordan det står til med at nå fagets slutmål. Denne evaluering giver igen nogle fingerpeg, som kan sætte deres præg på undervisningen. Målet er at få viden og inspiration til, hvordan vi kan gøre undervisningen i fransk mere spændende og vedkommende for eleverne og os selv, så faget fransk blomstrer og er et fag, som eleverne er glade for.

Hæftet er lavet på baggrund af de beskikkede censorers indberetning fra prøverne i det ganske land.

Tak for jeres store og seriøse arbejdsindsats!

Prøverne i år

Fransk som tilbudsfag i 9. klasse

Til FSA 2008 var den obligatoriske udtræksprøve mundtlig. Det betød for de fleste lærere, at de nu for alvor skulle sætte sig ind i den nye mundtlige prøveform. Slut med lytteøvelser og ekstemporaltekster og ind med overordnede temaer, et selvvalgt emne og lærerens prøveoplæg, der lægger op til en samtale om årets temaer, minus det tema, eleven selv havde valgt at fordybe sig i. Det var et stort arbejde! Og der dukkede mange tvivlsspørgsmål op undervejs, som de fleste lærere fandt svar på ved hjælp af kollegial sparring, blandt andet på konferencen i SkoleKom. En stor tak til alle, der udveksler erfaringer og ideer på den konference. Det er guld værd!

Fransk som valgfag i 9. klasse

Til FSA 2008 kunne eleverne vælge at gå op til en mundtlig og/eller en skriftlig prøve. Den mundtlige prøve er den samme som til fransk som tilbudsfag. Den skriftlige prøve varer tre timer og falder i to dele. En receptiv prøve i lytning og læsning og en produktiv prøve i sprog og sprogbrug og skriftlig fremstilling.

Fransk i 10. klasse

Til FS10 var prøven den samme, som vi har kendt i mange år. Den mundtlige prøve består af elevens redegørelse for indholdet af en lyttetekst og en ekstemporaltekst inden for et fælles tema, som eleven har 20 minutter til at sætte sig ind i. Derefter fortsætter prøven med en samtale med udgangspunkt i det

samme tema. I den skriftlige prøve vælger eleven blandt tre skriftlige oplæg. Det er en prøve i skriftlig fremstilling, selvom der også her prøves andre færdigheder.

FSA

Siden skoleåret 2006/2007 har prøven på FSA-niveau været obligatorisk. Fransk hører til udtræksfagene i den humanistiske fagblok. 20 % af alle klasser kan blive udtrukket i 2. fremmedsprog. Sidste skoleår 2006/2007 var udtrukket skriftligt, indtil det ret sent på året blev muligt for den enkelte kommune eller skole at vælge en mundtlig eller en skriftlig prøve. Der var kun et fåtal, der valgte den mundtlige prøve, da man i lang tid havde forberedt sig selv og eleverne på, at prøven skulle være skriftlig. Mange gav dengang udtryk for, at de havde været glade for denne prøveform, men at de savnede en mundtlig afgangsprøve. I undervisningen lægges der stor vægt på de mundtlige, kommunikative kompetencer. Derfor virker det forkert udelukkende at slutte af med en skriftlig prøve. Denne gang var udtræksprøven for 2. fremmedsprog mundtlig.

FSA, skriftlig prøve

Denne prøveform har i år kun kunnet vælges af elever med fransk som valgfag, som de fleste steder er et toårigt forløb.

Prøven består af fire dele og varer i alt tre timer. Til prøven udleveres to hæfter. Hæfte 1 består af opgaver i lytning og læsning. Hæfte 2 består af opgaver i sprog og sprogbrug og en opgave i fri skriftlig fremstilling.

Hæfte 1

Til løsning af opgaverne i hæfte 1 har eleverne en time. Opgaverne skal løses uden hjælpemidler.

Opgaven i lytning/ecoute

Denne del af prøven varer 20 minutter. Skolen får sammen med hæfterne tilsendt en cd. Denne cd afspilles under prøven for alle eleverne på en gang. Alle instruktionerne er på fransk. Det er vigtigt, at man i årets arbejde gør eleverne bekendt med det ordforråd, der bruges som instruktionssprog. Opgavekommissionen vil i fremtiden benytte således kendte instruktioner, så eleverne ikke skal bruge en masse energi på at forstå opgaveformuleringerne, men kan koncentrere sig om indholdet af det enkelte *item* og om at finde det rigtige svar.

Lyttedelen bestod denne gang af fire opgaver: En opgave, hvor man lytter til korte meddelelser, en opgave med korte dialoger, en radioudsendelse og en længere samtale. To af opgaverne skulle løses som multiple-matching og to som multiple-choice-opgaver. Eleverne hører hver lyttesekvens to gange. På cd'en er der indlagt pauser til læsning og afkrydsning. Cd'en varer præcis 20 minutter.

Lyttesekvenserne var i år:

A) OÙ sommes-nous?

Eleven skulle kombinere billede og meddelelse. Der var en tegning for meget.

B) Qui parle avec qui?

Her skulle eleven kombinere forskellige titler med små dialoger. Der var en titel for meget.

C) L'argent de poche

En lille radioudsendelse med Sandra, der fortæller om temaet lommepenge.

D) Un bon week-end

Cécile er kommet hjem fra weekend og fortæller sin mor, hvad hun har lavet.

Alle fire opgaver vurderes af censorerne generelt som passende i sværhedsgrad og indhold. Eleverne klarer denne del gennemgående godt. Karakteren 12 kunne opnås med højst tre fejl ud af 23 opgaver.

Opgaven i læsning/lecture

Denne opgave varer 40 minutter. Læsedelen bestod denne gang af fire opgaver:

A) Petites annonces

Det er en opgave i multiple-matching. Eleven skal kombinere korte annoncetekster med et annonce-svar. Der er to svar for meget.

B) Contact

Det er en opgave i multiple-matching. Unge mænds kontaktannoncer skal kombineres med en kvindelig ditto. Der er en pige i overskud.

C) La lettre

Denne opgave er en opgave i indholdslæsning, som løses ved hjælp af multiple-choice-opgaver. Eleven skal ud af fire muligheder vælge det ord, der giver sætningen mening. Teksten er et brev fra en bedstemor til sit barnebarn. Denne opgave er ny og inspireret af læseprøven i dansk.

D) Le document

Det er en opgave i indholdslæsning, som besvares ved hjælp af multiple-choice-opgaver. Her er det nyt, at teksten er en autentisk tekst.

Også læseopgaverne vurderes af alle censorerne, undtagen en, som passende. Her kunne karakteren 12 opnås med to fejl ud af 19 opgaver.

Hæfte 2

Til løsningen af opgaverne i hæfte 2 har eleverne to timer. Det er ikke fastlagt, præcis hvor lang tid eleverne skal bruge på de to dele, men det anbefales, at eleven højst bruger 20-30 minutter til sprog og sprogbrugsopgaven. Til løsningen af opgaverne i hæfte 2 må der bruges følgende hjælpemidler: ordbøger, grammatiske oversigter, elektroniske hjælpemidler som stave- og grammatikkontrol på computeren. Der må ikke være adgang til internettet. Hvis det viser sig praktisk at afvikle prøven i lytte- og læseforståelse i et andet lokale end der, hvor der er adgang til computere og dækket op til arbejdet med Hæfte 2, er det tilladt at indlægge en mindre pause til lokaleskift.

Opgaven i sprog og sprogbrug

Denne del af prøven består af fem dele. Der er ikke afsat et bestemt tidsforbrug:

- A) I denne opgave skal eleverne kombinere udtryk, der betyder det samme.
- B) I denne opgave skal eleverne finde ud af, om sætningerne står i présent, passé eller futur.
- C) I denne opgave skal eleverne placere gloserne i en hultekst.
- D) I denne opgave skal eleverne indsætte forskellige substantiver, som sammen med resten af sætningen danner faste udtryk.
- E) Opgaven er en ordbogsøvelse.

Karakteren 12 kunne opnås med to fejl ud af 22 opgaver.

Opgaven i skriftlig fremstilling

Til denne opgave er der i modsætning til FS10 kun et oplæg. Det anbefales, at opgaven har en længde på 200-300 ord. Man kan synes, at det ikke er ret meget. Men eleverne har kun 90 minutter, og det er vigtigt, at de bruger noget af tiden til at rette deres opgave ordentligt igennem. Kvalitet er bedre end kvantitet, dog gælder det med hensyn til karaktergivningens ligesom i FS10: Det skal være en helhedsvurdering.

Den skriftlige opgave havde titlen A l'école. Opgaven var todelt. Eleven skulle beskrive, hvad billedet viste, og sammenligne med, hvordan der så ud i elevens eget klasselokale. Derefter skulle eleven fortælle om sin egen skole.

Der var givet hjælp til at strukturere opgaven. Hver del for sig skulle fylde 100-150 ord.

Censorkommentarer til den skriftlige opgave

”Elevbesvarelsenerne viser, at alle har kunnet bruge oplægget – og selv svage elever har benyttet nogle af de videreskrivningsmuligheder, som oplægget giver mulighed for”.

”Det er forbløffende mange gode besvarelser, der er kommet ud af det. Eleverne har tydeligt være inspireret af temaet. De fleste elever havde det nødvendige ordforråd til at skrive om skolen, og en del har også formået at løfte opgaven på et niveau, hvor de udtrykker holdning til problematikken omkring de fattige lande i forhold til vores rige lille Danmark”.

”De fleste beskriver, hvilke ting de har i deres eget klasselokale. Kun få formår at lave en detaljeret billedbeskrivelse. En svær opgave”.

”Opgaven var generelt vellykket”.

”Der var exceptionel stor forskel på klasserne. -3 blev givet, fordi der enten intet var skrevet, eller fordi teksten var komplet uforståelig eller havde intet med opgaven at gøre”.

”Passende. Alle beskrev tydeligt, hvad de så på billedet og viste ikke problemer med at sammenligne med deres eget”.

Fejltyper

Censorerne beretter om følgende typiske fejl:

Kongruens

Verbalformer

Finde de rigtige forholdsord

Ofte navneform i stedet for den korrekte tid.

Vurdering

Til hvert prøvesæt laves der et facit til de første tre opgaver. Efter en forensur, som kræver, at der rettes et antal opgaver, udfærdiges der en rettevejledning med facit og en omsætningstabel, som lægges på Skolestyrelsens hjemmeside www.skolestyrelsen.dk under fanebladet Censur. Det sker som regel cirka 14 dage efter prøvens afholdelse. I år har der været så få opgaver, at omsætningstabellen er baseret på et skøn.

Ændringer

Prøverne er stadig nye, og derfor må man være forberedt på, at der kan ske ændringer. Det er vigtigt at holde sig orienteret på <http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever.aspx> eller på fagkonsulentens konference på SkoleKom. Desuden kan man ikke regne med at se præcis de samme opgavetyper hvert år. Det er vigtigt, at man som lærer holder sig ajour med prøvesættene og deres måde at formulere opgaveinstruktioner på, da der over tid udvikles nye opgavetyper. Rammen og instruktionerne er de samme og velkendte, men opgaver, genre og type kan variere fra sæt til sæt.

Til næste år vil prøvebekendtgørelsen blive ændret, så der skal gives to karakterer til skriftlig FSA; nemlig en karakter for de receptive færdigheder – lyttefærdighed og læsefærdighed – og en karakter for de produktive færdigheder – sprog og sprogbrug og skriftlig fremstilling. En karakter til fire forskellige færdigheder har vist sig ikke at være helt dækkende/tilfredsstillende.

FSA, mundtlig prøve

Det er første gang, at udtræksprøven udelukkende er mundtlig. Og med den nye prøveform har det været en stor udfordring for både lærere og elever. For de allerfleste lærere var det også første gang, de skulle have elever op efter den nye prøveform. Nogle lærere havde prøvet en lignende form som forsøg for nogle år siden, men det var kun få. Det betød, at der var mange usikkerhedsfaktorer forbundet med prøven. Det er derfor også forståeligt, hvis der opstod fejl eller misforståelser med hensyn til, hvilke krav denne prøveform stiller. Censorerne har meldt tilbage, at rigtig mange lærere var utrolig velinformerede og havde helt styr på prøveformen. Jeg henviser her til prøvevejledningen, som ligger på skolestyrelsens hjemmeside. Her ligger altid den nyeste udgave:

<http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever/2%20fagene/~media/Styrelsen/afsluttende%20proever/pdf/2%20Fagene/Proevevej1%20dec%2007/fransk23.ashx>.

Prøven er todelt og består af elevens redegørelse af et selvvalgt emne ud fra årets overordnede temaer. Derefter trækker eleven et oplæg til samtale med et igangsættende spørgsmål. Disse spørgsmål skal tage udgangspunkt i et andet af årets overordnede temaer end det, eleven har valgt at fordybe sig i. Prøven varer 20 minutter. Der er ingen forberedelsestid.

Tekstopgivelser

I prøvebekendtgørelsen står der, at der til den mundtlige del af prøven skal opgives et alsidigt sammensat stof inden for fagets centrale kundskabs- og færdighedsområder. Opgivelserne skal omfatte 30-40 normalsider (ns) af passende sværhedsgrad.

I sammenhæng med den nye prøveform betyder det, at det er den enkelte elevs opgivelser, der skal have et omfang på 30-40 normalsider. Tekstopgivelserne består af klassens fælles opgivelser fra årets pensum plus elevens egne opgivelser til det selvvalgte emne. Det betyder i praksis, at klassens fælles opgivelser skal holde sig inden for 30-32 sider. Så er der stadig plads til elevens egne opgivelser. I vejledningen står der cirka fem normalsider. Det er ikke et krav, men netop et cirkatal.

Tekstopgivelserne skal omfatte både skønlitteratur og sagprosa. Herudover opgives ikkeskrevet materiale, for eksempel billeder, lyd og film (audiovisuelle medier).

En censor skriver: ”Kvalitet af tekstopgivelser svinger meget, fra meget varieret og alsidigt sammensat til opgivelser, der udelukkende kommer fra én bog, der er blevet fulgt slavisk”.

Det sidstnævnte er en misforståelse. Det er vigtigt at understrege, at tekstopgivelserne skal være alsidige og komme fra forskellige kildematerialer samt omfatte ikkeskrevet materiale. Eleverne skal arbejde med forskellige teksttyper, som har relevans for dem, og som også giver dem viden om samfundsforhold i fransktalende lande. Ikkeskrevet materiale og billedmedier har stor værdi og er en kilde til inspiration, da det giver eleverne konkrete oplevelser i sammenhæng med de valgte temaer.

En anden censor skriver: ”Fordelingen mellem skrevet og ikkeskrevet materiale var passende. Tekster fra lærebogssystemer optrådte uden dog at dominere”.

Ifølge censorerne er tekstopgivelser hentet fra: Formidable 2 og 3, Avantgarde 2 og 3, Tricolore 3, Mo et Nathalie, Carte blanche. Som film nævnes der La môme.

Husk, at der blandt andet findes www.youtube.com, som kan være en rigtig god kilde til megen aktuel fransk musik.

Endelig skal man huske, at elever kan gå op efter individuelle tekstopgivelser. Det er der ikke ret mange, der benytter sig af.

Obs! Inden tekstopgivelserne sendes til censor, skal de være underskrevet af skolens leder.

Temaer

Der skelnes mellem klassens overordnede temaer og elevens selvvalgte emne. Alle lærere ordner årets stof i overordnede temaer. Der skal mindst være tre eller fire temaer, da man skal huske, at det ene jo falder væk, når eleven skal trække oplægget til den efterfølgende samtale.

En censorkommentar: ”Kvaliteten af opgivelser er også meget svingende. Nogle lærere forstår fint at samle deres tekster i overordnede temaer, som giver sammenhæng og overblik. Andre lærere opgiver mange små emner, helt op til otte forskellige, som tager deres afsæt i et meget tyndt tekstgrundlag”.

Her er det vigtigt at pointere, at ordforråd læres og lagres i meningsfyldte sammenhænge, og at man hjælper sine elever bedst ved at samle teksterne omkring nogle overordnede temaer. Man gør eleverne en bjørnetjeneste, hvis man opdeler tekstopgivelserne i små emner, for at eleverne skal kunne sige en smule om en hele masse! Alle erfaringer viser, at det er nemmere for eleverne at skulle koncentrere sig om for eksempel fire overordnede temaer, der er blevet grundigt gennemarbejdet. Derved kan eleverne opbygge et centralt ordforråd og en sproglig bevidsthed, som kan anvendes og overføres, når de skal tale om andre emner.

Årets temaer var blandt andet:

Être jeune, Paris, Les loisirs, L' école, Les pays francophones, L' amour et l' amitié, Edith Piaf, Les contes, Voyager ...

Når man vælger årets temaer, er der flere aspekter at tage med ind i overvejelserne:

- Temaerne skal kunne inspirere elever til selvvalgte emner.
- Temaerne skal kunne inddrage kultur- og samfundsforhold.

- Temaerne skal ikke kræve et ordforråd, der er for specielt og vanskeligt.
- Eleverne skal have medindflydelse på valget af temaerne.

Derudover skal man kunne finde tekster (i bred forstand) til temaet.

Elevens selvvalgte emne

Elevens emne skal tage afsæt i et af årets overordnede temaer. Det er vigtigt, at eleven vælger et emne, som han eller hun har interesse i og lyst til at fordybe sig i. Der må gerne være flere elever, der vælger det samme emne og arbejder sammen om det. De går til prøve hver for sig.

Dispositionen

I prøvevejledningen står der: ”Til den første del af den mundtlige prøve udarbejder eleven en disposition, som skal tjene som udgangspunkt for redegørelsen”.

Eleven vælger tre til fem punkter, som de vil uddybe i deres selvvalgte emne. Til hvert punkt kan eleven skrive nogle stikord som hjælp. Men man skal passe på, at der ikke er for mange stikord eller lange sætninger. For mange stikord skaber let forvirring i stedet for overblik, eller også kan eleven blive alt for bundet af dispositionen, som ikke må bære præg af oplæsning.

Den færdige disposition skal underskrives af både elev og lærer, sådan at den kan sendes senest 14 dage før prøven til censor. Med sin underskrift godkender læreren dispositionen. Og det er kun denne underskrevne disposition, som eleven må medtage til prøven.

En censor skriver: ”Udarbejdelse af disposition fulgte pænt den anbefalede skabelon fra lærervejledningen og var på fransk, hvilket viste sig at fungere rigtig godt”.

Dispositionen skal fylde maksimalt et A4-ark og skal indeholde:

- Elevens navn, klasse og skole – Nom, classe et école
- Titel på det overordnede tema – Thème
- Titel på det selvvalgte emne – Sous-thème
- Kort begrundelse for valg af emnet – J’ai choisi ce thème parce que...
- Dispositionen med stikord og evt. illustration – Je voudrais parler de...
- Kildefortegnelse over læste tekster og andre materialer, der er anvendt – Mes sources
- Lærer- og elevunderskrift samt dato – Signature et date

Arbejdet med det selvvalgte emne bar i de fleste tilfælde præg af, at lærerne havde været gode til at vejlede og finde relevante materialer. Nogle steder var der opstået misforståelser omkring valg af emner, som gerne skulle være ryddet af vejen inden de kommende prøver.

Det er meningen, at eleverne skal kunne redegøre for og dokumentere indsigt i det selvvalgte emne samt udvise kendskab til kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande. Derfor nytter det ikke noget, at eleverne har Moi eller Ma famille som selvvalgt emne. Det nytter heller ikke noget, at eleverne for eksempel under tema Les voyages vælger udelukkende at fortælle om deres egen rejse til Spanien, hvis der ikke kan relateres til kultur- og samfundsforhold i fransktalende lande eller at præsentere Britney Spears under tema La musique, hvis det ikke kan relateres til den fransktalende musikverden. Men eleven må gerne inddrage sine egne erfaringer under selve redegørelsen eller bruge det som et punkt på dispositionen.

Eksempler på gode dispositioner

Fiche de présentation

Thème : La place des loisirs pour les jeunes

Sous-thème : Le sport

J'ai choisi ce sujet parce que j'aime faire du sport, je trouve que c'est important que les enfants sont actifs. C'est aussi important pour la culture.

Plan : Je voudrais parler de...

Le sport en France

- Les sports en France
- Le tour de France – 22 jours
- Les maillots de sport

Les problèmes du sport

- Le dopage, les jeux Olympiques et la violence
- Bjarne Riis
- Zidane

- La flamme Olympique

Mes sources

www.jde.fr	Paris – un parcours enflammé	0,4 normalsider
www.rtl.fr	Bjarne Riis s'est dopé	1,0 normalsider
Carte Blanche :	Les loisirs	1,5 normalsider
Formidable 2 :	Les jeux Olympiques	0,6 normalsider
	Les 24 heures du Mans	0,4 normalsider
	Le tour de France	0,6 normalsider

4,5 normalsider

Man må gerne indsætte et billede i dispositionen, hvis det selvvalgte emne lægger op til det, og billedet indgår som en naturlig del. Her er et eksempel på sådan en disposition :

Fiche de présentation

Thème : La culture en France

Sous-thème : Les vêtements et la mode

Pourquoi j'ai choisi ce thème: parce que c'est un sujet intéressant et c'est un sujet que j'aimerais connaître plus.

Le plan :

Je voudrais parler de...

La mode et son histoire dans Paris

- le 17ème siècle et le règne de Louis XIV
- les maisons internationales
- présentation des collections

Les couturiers connus et leurs vêtements

- Balmain
- Chanel

- Yves Saint Laurent
- Jean Paul Gaultier

Une photo de mode que j'aime...

Mon rapport aux vêtements et à la mode

Mes sources

Photo: <http://www.fashioninsanity.com/2008/01/jean-paul-gaultier-haute-couture-spring-summer-2008-first-look/>

Formidable 3	Vêtements pour Tous	0,5 normalsider
Formidable 3	La haute couture	0,9 normalsider
www.jeanpaulgaultier.com		1,0 normalsider
www.balmain.com		1,0 normalsider
		3,4 normalsider

Elevens tekstopgivelser

Som man ser i ovenstående eksempler skal eleven på dispositionen anføre tekstens kilde, og hvor mange normalsider hver tekst fylder. Kilderne skal være fransksprogede. Det kan være, at eleven har læst/skimmet mange flere tekster om emnet (også på andre sprog end fransk) end til sidst opgivet på dispositionen. Det er en hel naturlig proces, når man vil finde de rigtige tekster, som man vil basere sit selvvalgte emne på.

Der er også et krav om, at elevens tekster, ligesom det fælles pensum, skal afspejle, at der er blevet arbejdet med forskellige typer tekster (mindst to).

En elev kan ikke bruge sig selv som kilde. Som sagt har nogle censorer meldt om kildeopgivelser som: Moi. Det går ikke. Kilderne skal være fransksprogede. En elev må derimod gerne bruge tekster fra det fælles læste pensum som kilde. Og det betyder, at kilden både kan stå på listen over det fælles opgivne stof og på elevens egen litteraturliste.

Det er en god ide at bede eleven om en kopi af samtlige kilder, for hvis man ikke har elevens disposition i elektronisk form, kan det være besværligt at skrive de lange internetadresser af.

Nogle elever har syntes, at det var svært at finde og forstå teksterne på nettet. Og det har været blandt de rigtig store opgaver for lærerne at vejlede eleverne i deres valg af tekster. Men der er muligheder for at hente hjælp. Man kan for eksempel kigge i:

- Lærebogssystemer, både for 8.-10. klassetrin
- Gamle lytteøvelser og ekstemporaltekster, så længe de ikke er alt for forældede
- Wikipedia, der egner sig fint til helt specifikke faktuelle oplysninger, som leveres i faktaboksene til højre
- Alle de gode ideer, der er samlet i SkoleKomkonferencen og på www.emu.dk.

Og en censor skriver: ”Der optrådte eksempler på, at eleverne havde valgt lytte- og læsetekster fra de tidligere prøvematerialer, hvilket må siges at være en glimrende ide. Der ligger i disse materialer masser af gode muligheder for at finde tekster, der både i indhold og sprog passer til eleverne”.

Vi kan trøste os med, at det efterhånden bliver lettere, når vi har samlet flere erfaringer og dermed passende tekster til de emner, vores elever vælger.

Manglende disposition

Der står i vejledningen: ”Alle elever skal aflevere en disposition. Det er lærerens opgave at sørge herfor. Fremstillingen af dispositionen kan i nogle tilfælde kræve megen hjælp fra lærerens side. Hvis en elev efter denne hjælp skulle undlade at aflevere sin disposition, skal eleven alligevel til prøve. Prøven aflægges i dette tilfælde uden den støtte en skriftlig disposition giver. Selvom dispositionen ikke indgår i vurderingen, så må det anses for yderst vanskeligt at lave en god fremlæggelse uden disposition”.

Ifølge censorerne drejer det sig om ganske få elever, der ikke har afleveret en disposition. Det er en god ide, at læreren i så fald er informeret om, hvilket emne eleven vil redegøre for.

Alt i alt om redegørelsen

Censorerne skriver: ”Den praktiske del af det samlede prøveforløb fungerede på alle måder fint. Alle var velforberejdede og helt på det rene med rammerne”.

”Det har været en fantastisk oplevelse at se resultatet af elevernes arbejde med deres selvvalgte emner. Der rammer den nye prøveform plet! Eleverne havde noget på hjertet de havde læst, arbejdet, øvet... Det er klart, at den sproglige formåen var meget varieret, men alle havde en chance for at kunne sige noget på deres niveau. Og den mulighed greb de fleste, hvor eleverne forstod at tilpasse deres sprog til det niveau, de magtede”.

Lodtrækning

Efter fremlæggelsen af det selvvalgte emne skulle eleven trække et oplæg til samtale inden for et andet af de overordnede temaer end elevens eget. Hvert oplæg må gå igen to gange. Den sidste elev skal have fire oplæg at vælge imellem. Her skulle læreren sikre sig, at eleven ikke kan trække prøveoplæg inden for det overordnede tema, som eleven selv havde valgt at fordybe sig i.

Sådan kan man organisere lodtrækningen:

- Numrene ligger i konvolutter, sorteret efter temaer. Så kan man bare fjerne det tema eleven ikke må komme op i. Og indimellem kan der byttes rundt på konvolutterne, så de ikke ligger samme sted. Numrene kan også ligge i æsker eller plastlommer i stedet for konvolutter, da man så har et umiddelbart overblik over, hvor mange spørgsmål der er tilbage inden for hvert tema.
- Læreren eller eventuelt censor fjerner numre mellem eksaminationerne.
- Læreren kan vælge at lade elever med det samme overordnede tema gå op efter hinanden.

En censor anbefaler: ”Overgangen mellem det selvvalgte emne og lodtrækning af oplæg har vist sig at fungere bedst, hvis eleven skulle rejse sig for at trække sit oplæg ved for eksempel et bord, der var stillet ved siden af. Dette har fungeret som en naturlig overgang fra den ene til den anden og har givet eleverne mulighed til at samle sig”.

Det er vigtigt, at lærer og censor har talt sammen om, hvordan lodtrækningen skal foregå.

Med hensyn til hvor mange prøveoplæg man som lærer skal fremstille, kan der desværre ikke gives en opskrift. Det er ikke muligt at forudse, hvilke oplæg der vil blive trukket. Har man et hold, hvor mange har valgt at fordybe sig i det samme overordnede tema, må man lave flere oplæg til de resterende temaer. Det er i hvert fald klogt at lave et par oplæg ekstra.

Lærer og censor kan også med fordel drøfte antal af prøveoplæg.

Prøvespørgsmålene

Efter eleven har gjort rede for sit selvvalgte emne, skal der trækkes et oplæg til den efterfølgende samtale. I prøvebekendtgørelsen står der: ”Anden del af prøven er en samtale mellem eksaminator og elev på baggrund af et igangsættende spørgsmål, som eleven trækker. Spørgsmålet skal have indholdsmæssig sammenhæng med et af de andre overordnede temaer fra tekstopgivelserne.”

Eleven skal omstille sig til en samtale om et nyt tema. Det er for de fleste elever helt klart den sværeste del af prøven. Det er ikke nemt at føre en samtale i cirka otte minutter. Prøveoplæggene er den anden store udfordring for lærerne i forbindelse med denne prøveform.

Kravet til prøveoplægget er, at det skal fremgå helt klart, hvilket tema der skal tales om, og hvilke tekster fra pensumopgivelserne man kan relatere til. Det igangsættende spørgsmål skal være enkelt og klart formuleret, men også rumme udfordringer for de dygtige elever.

Igen har lærerne ydet et stort stykke arbejdet og udvist stor kreativitet. Det er en kunst at lave disse oplæg, således at eleven ikke endnu en gang skal levere en redegørelse. Oplægget skal danne et afsæt til en samtale, hvor både elev og lærer kan udveksle meninger og udtrykke synspunkter. Det er ikke nemt, og det kræver tid og øvelse at finde frem til de oplæg, der lægger op til en ægte samtale.

Det viser sig, at et oplæg, formuleret som en påstand eller et dilemma, fungerer bedre end et spørgsmål, der kræver en udredning.

Nogle eksempler

”Aller à l'école, c'est important?”

”C'est plus facile d'aller à l'école au Danemark qu'en France”

”Les jeunes aujourd'hui ont beaucoup de loisirs?”

”Les vacances, c'est fait pour se reposer”

”Les amis, c'est plus important que la famille”

”L'avenir est plein de surprises!”

”Il y a une grande différence entre la culture française et danoise?”

”Le sport, c'est pour participer ou regarder?”

”Edith Piaf, c’est un culte en France!”

”Le racisme existe partout”

”Les contes, c’est des histoires universelles”

Det er ikke meningen, at eleven skal overhøres i det opgivne stof, det vil sige give længere referater af tekster, men der skal perspektiveres til tekster eller film, som også kan give anledning til at inddrage elevens viden om kultur og samfund i samtalen.

Prøveoplægget skal ikke være forsynet med flere spørgsmål eller mange underspørgsmål. Det virker uoverskueligt for eleven. Til gengæld er det en rigtig god ide at benytte sig af muligheden for at sætte billeder på prøveoplægget, som kan hjælpe eleven videre, hvis han eller hun er gået i stå under samtalen. Det er især en støtte for de svage elever.

Det er også vigtigt, at oplæggene er så brede, at de giver mulighed for at åbne samtalen og ikke lukke den. Læreren har selvfølgelig selv en række spørgsmål klar til at holde samtalen i gang og således hjælpe de elever, der måtte gå i stå. Men det er også vigtigt, at læreren husker, at det er ok med pauser i en samtale. Eleven kan have brug for tid til at tænke sig om. Det er jo eleven, der skal have mulighed for at tage initiativ, hvilket vi som lærere i den allerbedste mening ofte fratager dem og derved hindrer eleven i at vise sin evne til samtale/interaktion. Det er også her, hvor censor deltager i samtalen, så situationen virker naturligt.

Flere eksempler

La place des loisirs pour les jeunes

La musique, c’est pour écouter ou pour jouer?

Les jeunes d’aujourd’hui ont beaucoup de temps libre?

La ville et la campagne

C’est plus intéressant de vivre dans une grande ville?

La vie à la campagne, c’est mieux pour la famille?

La culture en France

Pourquoi apprendre le français?

La vie en France est très différente de la vie au Danemark?

La vie dans les grandes villes

Il y beaucoup d'avantages à vivre dans une grande ville?

Dans une grande ville, il y a toujours quelque chose à faire?

Vivre ensemble

Vivre entre deux cultures, c'est comment?

Plusieurs cultures, une richesse ou un problème?

Prøveforløbet som helhed

Censorerne melder tilbage, at de har følt sig meget velkomne rundt omkring på skolerne, og at prøverne er blevet afholdt i en rar og positiv atmosfære. Censorer og lærere giver udtryk for stor tilfredshed med den nye prøveform, selvom den byder på store udfordringer for lærer som for elev. Det skyldes til dels, at det er første gang med den nye prøveform, og at vi endnu ikke er helt fortrolige med den. Det gælder også censorer og lærere, som mener, at det er en god prøveform, der inddrager eleverne aktivt.

Man kunne efterfølgende sige, at der ikke var overskud til også at fokusere på samtalen. Det er jeg sikker på vil ændre sig, i takt med at vi bliver mere fortrolige med prøven og dens krav og muligheder.

Jeg har talt med en del lærere om, at det ville være en god ide efter afslutning af hvert tema at lave en brainstorm om, hvilke selvvalgte emner temaet lægger op til. Samtidig ville det være oplagt at arbejde med samtaleøvelser, der arbejder med de generelle problemstillinger i temaet.

For eksempel kan man til emnet La famille idéale, ça existe?:

- fortælle om, hvordan en idealfamilie generelt kunne se ud: kærlighed, tryghed, tillid, arbejdsdeling, forhold mellem forældre, forhold mellem forældre og børn, regler i familien, fælles aktiviteter, de gamle i familien osv.
- perspektivere til familierne i tekster/film m.m. fra de fælles opgivelser
- inddrage egne oplevelser/erfaringer.

En censor siger: ”Jeg mener helt klart, at den nye prøveform for 9. klasse med de selvvalgte emner virker befordrende på elevernes engagement i prøveforløbet. Det er vejen frem”.

Ja, det er helt klart en god prøveform, som vi nu skal arbejde på at få ind under huden.

Karakterfastsættelsen

Under prøven tager censor og lærer notater på evalueringsskemaet, som findes på side 32 i prøvevejledningen. Der skal gives én karakter. Det er helhedsindtrykket, der skal bedømmes. Når lærer og censor løber punkterne på evalueringsskemaet igennem sammen, så er det som regel ikke så svært at pejle sig ind på den rigtige karakter.

Censorerne giver samstemmende udtryk for, at der var stor enighed om karaktererne. Mange censorer gav udtryk for, at den nye karakterskala bidrog dertil.

Den nye karakterskala

Det er første gang, den nye karakterskala er i brug under en prøve. Lærere og censorer havde øvet sig i og allerede vænnet sig lidt til at bruge de nye karakterer under afgivning af standpunktskarakter i løbet af skoleåret. Med de følgende censorkommentarer kommer man meget godt omkring reaktionerne på brugen af den nye skala.:

”Det er mit generelle indtryk, at de nye karakterer er nemmere at leve med for eleverne end de gamle”.

”Det er en god ide at tage udgangspunkt i beskrivelserne”.

”Vi skal lige vænne os til det”.

”Vi manglede virkelig mulighed for at give en karakter mellem 7 og 10”.

”Jeg savner et tal mere. 7 er for bredt. Men ellers genial, flere fik 12, det er rart”.

”Giver et pænere resultat”.

Beskrivelserne, som en af censorerne nævner, er en god hjælp under karaktergivningen. De ligger her: <http://us.uvm.dk/gymnasie/karakter/documents/Tysk-070107.pdf>.

Ifølge censorerne er hele skalaen blevet brugt, også karakteren -3. Der er også blevet givet flere karakterer i den positive ende. Her slår forskellen mellem 12 og 13 igennem.

Tjekliste

Det har vist sig, at det kunne være en god ide med en tjekliste. Den kunne se sådan ud:

Tekstopgivelser

Der opgives 30-40 normalsider, inklusive elevens kilder.

Lærerens tekstopgivelser skal underskrives af skolens leder.

Disposition

Dispositionen indgår ikke i vurderingen

Læreren må gerne hjælpe med at rette stavfejl i dispositionen

Overordnet tema – selvvalgt emne

Ikke for mange stikord

Normalsidetallet på elevernes kilder

En normalside = 1.300 tegn

Ingen danske kilder

Ikke Mig selv som kilde

Flere forskellige teksttyper som kilder

Elevens kilder skal opgives med kildens navn og normalsidetallet

Ingen illustrationer (kun hvor det er nødvendigt)

Underskrift fra lærer og elev

Selvom eleven ikke har afleveret disposition, skal eleven til prøve

Prøvespørgsmål/oplæg

Tydeligt overordnet tema

Ikke lange tekststykker, men et igangsættende spørgsmål

Tekstopgivelser, der kan relateres til

Gerne illustrationer

Ingen stikord!

Til censor sendes

Tekstopgivelsesblanketten

Elevernes dispositioner

Prøvespørgsmål/oplæg

Oversigt, der viser sammenhængen mellem elev, overordnet tema og selvvalgt emne

Oversigt over elevrækkefølge til prøven

Følgrebrev, hvor man blandt andet redegør for lodtrækning

Lærerens e-mail-adresse og telefonnummer

Fagkonsulentens konference

På fagkonsulentens konference i SkoleKom kan man holde sig orienteret om de nye prøver. Der er ligeledes www.emu.dk, hvor fagkonsulenten orienterer, og hvor der er links til Skolestyrelsen m.m.

Elever med særlige behov

Prøven er med virkning fra skoleåret 2006/2007 blevet obligatorisk. Det har givet anledning til bekymring for eksempel for elever, der har generelle indlæringsvanskeligheder. Hvordan skulle de klare sig? Men man kan ikke gå op på særlige vilkår for at kompensere for et fagligt svagt standpunkt.

Den nye prøveform kommer dog elever, der er fagligt svage, lidt i møde. Det selvvalgte emne giver eleverne mulighed for at forberede sig målrettet og få indflydelse på en del af prøven. Det er godt.

Har eleven en eller anden form for funktionsnedsættelse, er der andre muligheder. Hvis man i samarbejde mellem elev, forældre, lærer, skolepsykolog og skolens leder opnår enighed om det, kan eleven gå til prøve på særlige vilkår. Formålet med det er at give denne elev mulighed for at gå til prøve på lige fod med andre. Det kan gøres ved at kompensere ved hjælp af forskellige hjælpemidler eller forlænget tid.

Reglerne er fastsat i bekendtgørelse nummer 351 af 19. maj 2005 § 17, bilag 3:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=24798>.

Vilkårene, og hvilke muligheder der findes for at kompensere, kan læses her:

<http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever/5%20love%20og%20retningslinjer/~//mdia/Styrelsen/afsluttendeproever/pdf/4%20Fravigelser/Vejledning%20om%20fravigelse%20af%20080129.ashx>.

Det er svært at sige, hvor mange elever der egentlig benytter sig af denne mulighed. Blandt censorerne var der ingen, der havde erfaringer med det.

Til de skriftlige prøver kan der blandt andet bestilles cd-rom. Blanketten til bestilling af materialer findes her:

[http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever/1%20tilmelding/~ /media/Styrelsen/afsluttendep-
ver/pdf/1%20Tilmelding/Vejledninger%20om%20tilmelding/Vejl%20%20elever%20med%20særlige
%20behov%20%20%20sommer%202008.ashx](http://www.skolestyrelsen.dk/skolen/afsluttende%20proever/1%20tilmelding/~ /media/Styrelsen/afsluttendep-
ver/pdf/1%20Tilmelding/Vejledninger%20om%20tilmelding/Vejl%20%20elever%20med%20særlige
%20behov%20%20%20sommer%202008.ashx).

Fritagelse for prøve

Elever, for hvem prøveafleggelse ikke skønnes hensigtsmæssig, kan fritages for at aflægge folkeskolens obligatoriske afgangsprøver. Vilkårene er fastsat i § 1, punkt 3 i bekendtgørelse nummer 752 af 30. juni 2006: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=25133> og i § 1 punkt 6 i bekendtgørelse nummer 720 af 2. juli 2008: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=120604>.

Tak til censorerne

En stor tak til de beskikkede censorer for den store arbejdsindsats, de har ydet. Tak for mange gode, informative og levende tilbagemeldinger fra hele Danmark. Disse tilbagemeldinger har dannet grundlag for denne publikation.

Prøverne i 10. klasse

FS10, skriftlig prøve

Den skriftlige prøve i 10. klasse er frivillig. Prøven varer tre timer. Eleverne får udleveret et prøvehæfte, som indeholder tre forskellige prøveoplæg, som eleven kan vælge blandt. Som hjælpemiddel under prøven må anvendes elektronisk stave- og grammatikkontrol, ordbøger, både elektroniske og i bogform, grammatiske oversigter, som også kan være elev- eller lærerproducerede. Det må være en grammatik, der indeholder regler, eksempler og forklaringer af grammatiske emner. Den må ikke have karakter af

en daglig øvebog med tekststykker eller udfyldningsopgaver. En grammatisk oversigt skal være udformet som en selvstændig bog eller et hæfte og ikke være en del af en lærebog.

Bedømmelsen af den skriftlige prøve foretages af en af Undervisningsministeriets beskikkede censorer og fransklæreren. Efter at begge parter har afgivet deres karakterer, kan der finde en forhandling sted, hvorunder man enes om en karakter.

Når man læser censorernes tilbagemeldinger, bliver det klart, at de har været ude for meget forskellige oplevelser. Hvor nogle censorer synes at bemærke en stor fremgang af elevernes kunnen i sprog og sprogbrug, er andre fortvivlede over den ringe standard. Man får også det indtryk, at elevernes beherskelse af skriftsproget er afhængig af, hvordan og hvor meget der er blevet arbejdet med denne dimension i undervisningen.

Årets emner var:

1. Frères et soeurs
2. Une promenade pas comme les autres
3. Les ados et la famille – quelles relations?

Blandt kriterierne for opgavekommissionens tilrettelæggelse af opgaver er, at opgaverne giver eleverne mulighed for at besvare opgaver på forskellige niveauer. Et andet kriterium er, at opgaverne skal give eleverne mulighed for at tage udgangspunkt i egne erfaringer og oplevelser på et niveau, der passer til CKF'erne og læseplanens intentioner. Illustrationerne skal være inspirerende og igangsættende.

Opgavernes røde tråd var La famille, og der var eksempler på, at eleverne havde blik for denne sammenhæng og kunne udnytte elementer fra de andre to opgaver i den valgte opgave. Det er vigtigt at pointere, at afskrift af tekster fra de andre opgaver ikke kan accepteres. De tre opgaver handlede om: fordele og ulemper ved at have søskende, oplevelser i familien og forholdet til familiemedlemmerne.

Udnyttelsen af illustrationerne var forskellig fra opgave til opgave. Illustrationerne i opgave 1 blev slet ikke brugt, mens eleverne var tvunget til at bruge de to tekster. Opgave 2 lagde direkte op til, at man skulle bruge billedet som baggrund for historien, og her blev billedet næsten brugt mere end teksten. I opgave 3 var der stor forskel på, hvordan eleverne brugte illustrationen og endda de små talebobler som inspiration.

Alle opgaveformuleringerne blev forstået af eleverne.

Opgave 1

Frères et soeurs

I denne opgave skulle eleverne forholde sig til to tekster om unge, der skrev om deres relationer til deres søskende og de fordele og ulemper, der var forbundet med det. Derefter skulle eleverne give udtryk for deres mening og holdning til emnet.

Det var et emne, som eleverne kunne forholde sig til, og som de havde ordforråd til at svare på. Eleverne kunne forholde sig til tekstoplægget og uddrage de vigtigste pointer uden at lave afskrift.

Dog skriver en censor: ”Indholdet i opgave 1 var generelt lidt kedeligt, selvom der sproglig set var mange pæne besvarelser”.

Det er, når eleverne skal udtrykke mening og holdning, at deres sproglige formåen kommet frem i lyset. Det kan være svært at løfte sig over banaliteten, og nogle elever holdt sig til beskrivelser uden at give udtryk for meninger eller holdninger.

Opgave 2

Une promenade pas comme les autres

Med udgangspunkt i et maleri af Henri Rousseau, *La carriole du Père Juniet* fra 1908, skulle eleverne forestille sig at være en af personerne på billedet, præsentere og beskrive deres familie og opdigte en fortsættelse af historien. Genren var fabulerende.

Der var meget forskellige censoroplevelser. En censor skriver: ”Det var tydeligt, at dette maleri var velegnet til at sætte gang i elevernes fantasi. Det viste sig at give inspiration til mange forskellige opfattelser. At skulle vælge en person og præsentere sin familie gik fra den meget enkle, faktuelle nærmest minibiografiske beskrivelse til den meget varierede, spændende og uventede tolkning. Eleverne havde generelt en god fantasi og besad den sproglige formåen til at digte videre på historien”.

Hvorimod en anden censor skriver: ”For mange elever kom ikke godt nok i gang med at besvare den anden bullit i opgaven eller forstod ikke, at der skete noget dramatisk. En del elever skrev historiens fortrykte tekst med i deres besvarelse og opdagede for sent, at de skulle skrive en fortsættelse”.

Opgave 3

Les ados et la famille – quelles relations?

På baggrund af en del udsagn fra unge om deres relation til familiemedlemmer og et tilhørende foto skulle eleverne fortælle, hvordan de havde det med forskellige familiemedlemmer i deres egen familie, og hvad de kunne lide at lave sammen med dem.

Det var tydeligt, at den opgave var inspirerende for eleverne, og det kom til udtryk, at familierelationer har stor betydning i de unges hverdag. Der var også forbløffende mange elever, der nævner deres bedsteforældre som personer, der har en stor betydning for dem.

Der var stor anerkendelse og skulderklap til opgavekommissionens arbejde. Censorer skriver: ”Jeg synes, at opgaverne var gode. Der var rigelige muligheder for eleverne med hensyn til at skrive om de emner, som vi havde arbejdet med i klasseværelset”.

Omfang af besvarelsene

Hvad er vigtigst? Indholdet eller sproget? Det er dejligt at læse, at eleverne generelt viser stor fortælleglæde, men at kvaliteten af indholdet er meget forskellig. Dog er det vigtigt at fokusere på, at vores elever har lyst til at fortælle, også på fransk.

De fleste besvarelser fylder cirka en side på computeren. Og det opfattes af censorerne som nogenlunde passende. Det kan være problematisk, hvis eleverne skriver enten for meget eller for lidt. Skriver eleven meget, kan det gå ud over sproget, det vil sige sprogrigtigheden, og det går igen ud over den endelige bedømmelse. Der er også en del, som regel ret svage elever, der skriver mindre eller væsentligt mindre end en halv side, og der er opgaven tit ikke besvaret fyldestgørende. Men det er helhedsindtrykket, der bedømmes, og vi kan ikke på forhånd lade det trække ned. Nogle censorkommentarer:

”Stilene har været rimelig lange og omfangsrige”.

”Rigtig mange elever skrev alt for lidt tekst, til at de fuldt ud kunne vise, hvad de kunne. Nogle elever magtede ikke at skrive mere, men alt for mange viste i den tekst, de skrev, at de kunne have præsteret mere og derved forbedret kvaliteten i deres stil. Det er ikke kun et spørgsmål om at skrive nogle rigtigt formulerede sætninger”.

Edb

Alle censorer melder tilbage, at kun ganske få skriver i hånden, hvad også bidrager til læservenligheden. Men samtidig bemærkes det også, at computeren ikke har den effekt på sprogrigtigheden, som man kunne ønske. En del stile bærer ikke præg af, at eleven har arbejdet med stilen i tre timer. Vi må som lærere arbejde med at gøre eleverne i stand til i hvert fald delvis at rette deres fejl.

Udfordringen er også, at eleverne skal lære at bruge alle tre timer fornuftigt. De færreste elever laver en kladde. Eleverne bruger den vundne tid til at skrive mere, men burde også bruge tiden til at kigge deres stil efter i de sproglige sømme.

Grammatikkontrol/stavekontrol/elektronisk ordbog

Dette er første gang, eleverne har måttet anvende grammatikkontrol m.m. Men det ser ikke ud til, at det har haft en effekt. I hvert fald kan det for eksempel ikke ses på antal af kongruensfejl.

Med hensyn til elektronisk ordbog kunne det være interessant at vide, hvor mange skoler der egentlig har installeret en elektronisk ordbog på deres server, og hvor mange der brugte dem under sidste prøve.

Alt i alt er anvendelsen af de elektroniske hjælpemidler jo kun en fordel, hvis eleverne er vant til at bruge dem og har lært at arbejde med dem. Eleverne skal være bevidste om de elektroniske hjælpemidlers begrænsninger. Deri ligger der igen en opgave for os lærere. For eksempel kan man give sine elever nogle sætninger, der indeholder fejl. Og så lade dem finde fejlen ved at bruge stave- og grammatikkontrollen.

Sprogrigtighed

Der er ikke så meget nyt under solen. Det er de samme grammatiske problemer, som vi kender.

Danismer, for eksempel: "La prochain image vivant"

Skellen mellem possessiv pronomen og personalpronomen

Bøjning af verber

Skellen mellem de to køn

Ordbogsopslag – både mangel på ordbogsopslag og forkerte ordbogsopslag.

Det er heller ikke helt let at slå op i en ordbog. Og de er ikke nemme at bruge. Det er også vigtigt, at eleverne har nye ordbøger til rådighed under prøven. Og så skal eleverne være hjemme i de forkortelser, ordbøgerne benytter. Det er vigtigt at arbejde intensivt med brugen af ordbog igennem hele forløbet. Eleverne skal blandt andet lære, at ord tit skal slås op i sammenhæng. Det er ikke altid en god ide at slå op ord for ord. Det er tit der, det går galt, og vi får mærkværdige formuleringer at se. Desuden er eleverne ikke sikre i ordklasserne på dansk, eller de er ikke bevidste om, at de skal være opmærksomme på ordklassen, når de slår op. Se her:

“Mon petit soeur vouloir jardin un chat à la maison”.

“Ma mere est maison allente”.

“Mon famille et moi be`gue de Iran”.

”La famille jument dehors la carriole”.

FS10, mundtlig prøve

Det er i indeværende skoleår sidste gang, vi afholder prøven på denne måde. Fra skoleåret 2009/2010 kommer der en ny prøve, der lægger sig op ad den nye prøve i 9. klasse.

Prøvens form

Den mundtlige prøve består af elevens redegørelse for indholdet af en lodtrukken lyttetekst og ekstemporaltekst inden for et fælles tema, som eleven har 20 minutter til at sætte sig ind i. Derefter fortsætter prøven med en samtale med udgangspunkt i det samme tema.

Tekstopgivelser

Der opgives 50-60 normalsider, som danner baggrund for prøveoplæggene. Censorerne fortæller også i år, at disse tekstopgivelser er meget kreative og alsidige. Både film, musiktekster og faktuelle tekster, blandt andet fra internettet, har vundet fint indpas i tekstopgivelserne.

En censor skriver rosende: ”Det er et område, som lærerne har flot styr på”.

Gode ideer til film kunne være:

Les Choristes

Le Môme

Amélie

Au revoir les enfants

Prøveoplæggene

Generelt var prøveoplæggene gode og alsidige, men de bærer præg af, at materialerne efterhånden er slidte. Skolerne har ikke råd til nye materialer, men det hænger også sammen med, at alle venter på en ny prøveform. Fra nogle censorer meldes der, at lytteoplæggene nu udgør et særligt problem, da ikke alle er af så god lyd kvalitet, som de burde være.

Under forberedelsen må eleven have adgang til ordbøger eller de elektroniske ordbøger på computeren.

Tak til censorerne

Også på dette sted skal der lyde en stor tak til alle jer censorer. Tak for jeres gode kollegiale samarbejde med lærerne rundt omkring, men også for de mange gode, udførlige og seriøse input fra jeres evalueringer, uden hvilke det ville være umuligt at skrive dette dokument.

De nye karakterer

Og så var det første gang med den nye karakterskala. Det var spændende, om de nye karakterer kunne stå deres prøve. Mange censorer melder, at det slet ikke gav problemer, men tværtimod var nemmere. Censorerne, der rettede FS10, bemærkede, at der var færre forhandlinger, da censor og lærer enten var mere enige om karakteren, eller fordi afstanden mellem karaktererne sjældent oversteg en karakter. Det samme gjorde sig gældende for de andre censorer. Det var nemt at blive enig.

”Den ny skala var faktisk helt fin at bruge, når man bruger de tilhørende beskrivelser i stedet for tal. Efter lidt øvelser gik det forholdsvis nemt med at bedømme en stil til for eksempel jævn eller god. Censor og lærere var i det store hele ret enige”.

Fra 13 til 12

Med den nye karakterskala er det svært opnåelige 13-tal afskaffet. I stedet har vi nu 12-tallet, som det skulle være muligt at få, hvis man opfylder fagets mål udtømmende.

En censor advarer: ”Men vi skal passe på, at vi ikke opfatter 12-tallet som det gamle 13-tal. Hvis eleven virkelig skriver et godt fransk, men har nogle stavfejl og bruger få forkerte ord, skal vi huske, at 12-tallet også dækker det gamle 11-tal og ikke være for tilbageholdende med at give 12”.

Jeg vil gerne tilføje, at også stile med grammatiske fejl kan få 12. Det kommer an på en helhedsbedømmelse.

Mange censorer gav direkte udtryk for, at det var dejligt at kunne give den bedste karakter, nemlig 12, noget oftere.

7-tal

Den karakter, som giver anledning til de fleste overvejelser, er karakteren 7. Der er flere problemstillinger vedrørende denne karakter. For det første kan det være svært at abstrahere fra det gamle 7-tal. For det andet er det en meget bred karakter og opfattes netop af mange som for bred. Mange savner derfor muligheden for at kunne differentiere karakteren på midten. Karakterskalaen er en absolut karakterskala, men som en censor skriver, så er der relativ forskel på stile, der får den samme karakter. Hun kunne godt tænke sig at kunne give et stort og et lille 7-tal.

En censor skrev: ”De nye karakterer har fungeret fornuftigt. Man skal lære at acceptere, at 7-tallet dækker bredt. De stile, som fik 7, kunne godt være forskellige i niveau, men var ikke gode nok til at få 10 eller dårlige nok til at få 4”.

Under de mundtlige prøver har det især været svært for eleverne at acceptere, at 7-tallet faktisk er en god karakter.

-3

I 7-trins-skalaen findes der også karakteren -3. Det kunne være interessant at vide, hvor mange gange denne karakter er blevet uddelt. Reaktionen blandt lærerne ved introduktionen af den nye karakterskala var: ”Man kan da ikke vurdere en elevs præstation med et negativt tal”. Men hvis eleven enten intet har skrevet, eller det skrevne er komplet uforståeligt, så er der desværre ikke andet at gøre end at give -3.

Til næste år vil jeg igen bede censorerne om at udfylde et karakterfordelingsskema. Det kunne have været interessant netop i år med de nye karakterer, men nu må det vente til næste år.

Konklusion

Under årets prøver har alle karaktererne været i brug. Rigtig mange censorer har været meget tilfredse med den nye karakterskala. En del af os har engang imellem ikke kunnet lade være med at tænke i de gamle karakterer undervejs, a la ”efter den gamle karakterskala ville jeg give ...”. Konklusionen er, at vi er ved at vænne os til den nye karakterskala og er mere fortrolige med tallene til næste år.

Lidt statistik

I dette skema kan man se, hvor mange elever der i år har været tilmeldt prøven, og hvor mange der er gået op. Tallene i første spalte er det antal elever, skolerne har tilmeldt prøven. Tallet til højre er det antal elever, der har fået karakterer. En del censorer nævnte det store frafald, som de kunne konstatere på de tal, de havde fået fra Skolestyrelsen og så de faktiske tal, når de modtog opgaverne. Her i skemaet kan man se, at det er korrekt med hensyn til frafaldet. Det kunne være interessant at vide, om det er en tendens, der begyndte for år tilbage, eller om det er noget nyt, som kommer i kølvandet på den obligatoriske prøve i 9. klasse.

	Antal tilmeldte elever	Antal elever, der gik op
Mundtlig FSA	1.595	1.104
Mundtlig FS10	1.173	529
Skriftlig FS10	1.183	524

Prøven på FSA-niveau var sidste år skriftligt for de flestes vedkommende. I år er den mundtlig. Det er derfor vanskeligt at sige noget om de nye karakterer i forhold til denne prøve. De to prøver kan ikke sammenlignes.